

О.В. ПАСЬКО

(Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна)

Сприйняття стандартів обліку і аудиту користувачами в контексті формування інституційної відкритості в регулюванні

Стаття присвячена оцінці сприйняття сили стандартів обліку і аудиту в контексті інституційної відкритості регуляторів обліку і аудиту. Для оцінки сприйняття сили стандартів обліку і аудиту в Україні, порівняно з іншими юрисдикціями, використано показник зі Звіту глобальної конкурентоспроможності «Сила стандартів обліку і аудиту». Виявлено, що більшість країн із Звіту про глобальну конкурентоспроможність застосовує такий самий комплект стандартів (МСФЗ, МСА), що й Україна. Однак українські користувачі оцінюють силу цих стандартів набагато нижче, ніж в інших юрисдикціях. Доведено, що така ситуація пояснюється різницею в інституційному середовищі застосування стандартів. Такий висновок впливає з аналізу положень інституціональної теорії бухгалтерського обліку. Обґрунтовано необхідність підвищення інституційної відкритості регулятора обліку шляхом створення незалежного регулятора обліку в Україні, який буде здійснювати регулювання на основі компромісу, а не на основі консенсусу. Такий підхід забезпечить належний рівень залучення користувачів до розробки стандартів та інших регуляторних документів.

Ключові слова: стандарти обліку і аудиту, МСФЗ, МСА, інституціональна теорія бухгалтерського обліку, регулювання обліку, інституційна відкритість.

О.В. ПАСЬКО

(Сумской национальной аграрный университет, г. Сумы, Украина)

Восприятие стандартов учета и аудита пользователями в контексте формирования институциональной открытости в регулировании

Статья посвящена оценке восприятия силы стандартов учета и аудита в контексте институциональной открытости регуляторов учета и аудита. Для оценки восприятия силы стандартов учета и аудита в Украине по сравнению с другими юрисдикциями, использовано показатель из Отчета о глобальной конкурентоспособности «Сила стандартов учета и аудита». Выведено, что большинство стран с Отчета о глобальной конкурентоспособности применяет тот же комплект стандартов (МСФО, МСА), что и Украина. Однако украинские пользователи оценивают силу этих стандартов гораздо ниже, чем в других юрисдикциях. Доказано, что такая ситуация объясняется разницей в институциональной среде применения стандартов. Такой вывод следует из анализа положений институциональной теории бухгалтерского учета. Обоснована необходимость повышения институциональной открытости регулятора учета путем создания независимого регулятора учета в Украине, который будет осуществлять регулирование на основе компромисса, а не на основе консенсуса. Такой подход обеспечит надлежащий уровень привлечения пользователей к разработке стандартов и других регуляторных документов.

Ключевые слова: стандарты учета и аудита, МСФО, МСА, институциональная теория бухгалтерского учета, регулирование учета, институциональная открытость.

O.V. PASKO

(Sumy National Agrarian University, Sumy, Ukraine)

Perception of Accounting and Auditing Standards by Users in Context of Formation of Institutional Openness in Regulation

The article is devoted to the perception evaluation of standards strength of accounting and auditing in the context of institutional openness of accounting and auditing regulators. For perception evaluation of the standards

strength of accounting and auditing in Ukraine, in comparison with other jurisdictions, index from global competitiveness report "Standards strength of accounting and auditing" is used. It is revealed that most of the countries from global competitiveness report use the same set of standards (IFRS, ISA) as Ukraine. However, Ukrainian users evaluate the strength of these standards much lower than in other jurisdictions. It is proven that such situation can be explained by the difference in the institutional environment of standards use. Such conclusion follows from the analysis of the institutional provisions of accounting theory. The necessity of improvement of institutional openness of regulator of accounting is substantiated by establishment of an independent regulator of accounting in Ukraine, which will regulate based on compromise rather than by consensus. Such approach will ensure the proper level of attraction of users to develop standards and other regulatory documents.

Keywords: *accounting and auditing standards, IFRS, ISA, institutional accounting theory, accounting regulation, institutional openness.*

Постановка проблеми. Україна однією із перших на пострадянському просторі прийнята Міжнародні стандарти аудиту як національні, була в лідерах щодо впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності. На сьогодні, як вважається, стандарти обліку і аудиту в Україні в цілому відповідають світовим стандартам, оскільки в їх основі лежать загальноприйняті глобально МСА та МСФЗ, два із дванадцяти стандартів здорової фінансової системи [9]. Втім, важливим є не тільки технічна надійність стандартів, але й сприйняття користувачів стандартів щодо їх технічної надійності й корисності. Складність полягає в тому, що індивідуальним дослідникам складно здійснити дослідження такого обсягу у репрезентативний спосіб, отже, слід покладатися на дослідження глобальних організацій. Однією із таких організацій є Світовий банк, який щороку, починаючи із середини 2000-х років публікує Звіт про глобальну конкурентоспроможність [13-21]. Одним із показників цього звіту є «надійність стандартів аудиту і звітності» (*Strength of auditing and reporting standards – далі SARS*). Оскільки цей показник входить до підгрупи «Приватні інститути», а остання входить до групи показників «Інститути» (серед 12 груп показників), то часто він губиться серед загальної кількості 114 показників звіту, втім, його аналіз є важливим оскільки проливає світло на настрої у середовищі користувачів стандартів.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Серед сукупності питань, з якими переплітається наше дослідження, найбільш широко розкритим є питання: «Що впливає на якість стандартів обліку і аудиту?» та пов'язане із ним – «що впливає на інституційну транспарентність?» [4-7,10,12]. Щодо відповіді в публікаціях зазначається: «дослідження в галузі міжнародного обліку підтверджують, що якість обліку залежить, головним чином, від критичних чинників зовнішнього середовища, таких як економічні і соціальні сили, правова система, культура і політична система» [5, с. 18, 4, 7, 12]. Дж. Френсіс, І. Курана і Р. Перейра використовуючи дані із 31 країни, дійшли висновку, що більш якісні стандарти обліку та аудиту існують в країнах з більш сильним захистом інвесторів [6, с. 3].

К. Булак і В. Купер [4] проаналізували показники SARS у взаємозв'язку із даними щодо прийняття МСА та МСФЗ країнами і дійшли висновку про те, що SARS, як правило, вище в тих країнах, де МСА прийняті як національні стандарти,

але не в тих країнах, де МСА є обов'язковими за законом» [4, с. 304]. Одним із побажань авторів регуляторам було не просто переконатися, що чарівні букви МСА та МСФЗ згадуються у законодавстві країни, але «щоб був механізм контролю дотримання стандартів» [4, с. 304].

Крім того, К. Булак і В. Купер виявили кілька прогностичних показників, які допомагають передбачати рівень SARS, зокрема, в Європі такими показниками є «незалежність судової системи, рівень освіти і регулювання фондового ринку», а також «поширеність іноземних власників» [4, с. 304].

Незважаючи на те, що підняте нами питання згадується в зарубіжній науковій літературі, воно лише починає набирати обриси справжнього дискурсу. Однак, нами не знайдено жодної публікації, яка була б присвячена питанням сприйняття стандартів аудиту і фінансової звітності в Україні.

Метою статті є виявлення динаміки сприйняття технічної надійності стандартів аудиту і звітності користувачам стандартів в Україні шляхом аналізу динаміки показника «надійність стандартів аудиту і звітності» Звіту глобальної конкурентоспроможності, а також порівняння із провідними юрисдикціями світу в контексті формування інституційної відкритості регулятора в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для належного спрямування фокусу нашого дослідження доцільно буде почати із методології проведення Звіту про глобальну конкурентоспроможність. Звіт формується, переважно, на основі опитування експертів, тобто інформація збирається у вигляді опитування, інтерв'ю із практиками, які є керівниками провідних бізнес структур у країнах. Таким чином, Звіт про глобальну конкурентоспроможність дає можливість бізнес спільноті висловити свою думку про ситуацію у країні, в якій ведеться бізнес.

У більшості питань респондентів просять оцінити середовище в якому вони працюють за шкалою від 1 до 7, де 1 являє собою найгіршу можливу ситуацію, а 7 – найкращий приклад. Огляд адмініструє Всесвітній економічний форум, сам огляд здійснюється на національних рівнях мережею партнерських інститутів. В Україні партнером Всесвітнього економічного форуму є CASE Україна – Центр соціально-економічних досліджень [21, с.х].

Питання, що стане головним аспектом нашого дослідження формулюється так: наскільки сильними є у вашій країні стандарти фінансового аудиту та звітності? [1= надзвичайно слабкі; 7 = надзвичайно сильні] (рис. 1).

Результати України, яка була включена в усі дослідження Індексу Глобальної конкурентоспроможності за останні десять років виглядають так (рис. 2).

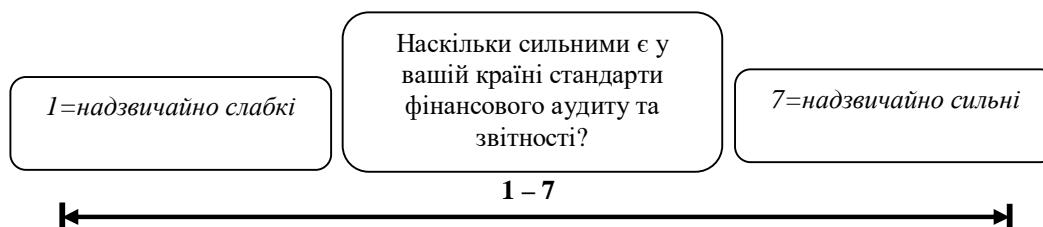

Рис. 1. Формулювання питання для респондентів та ранжування відповідей
Джерело: [21, с. 372].

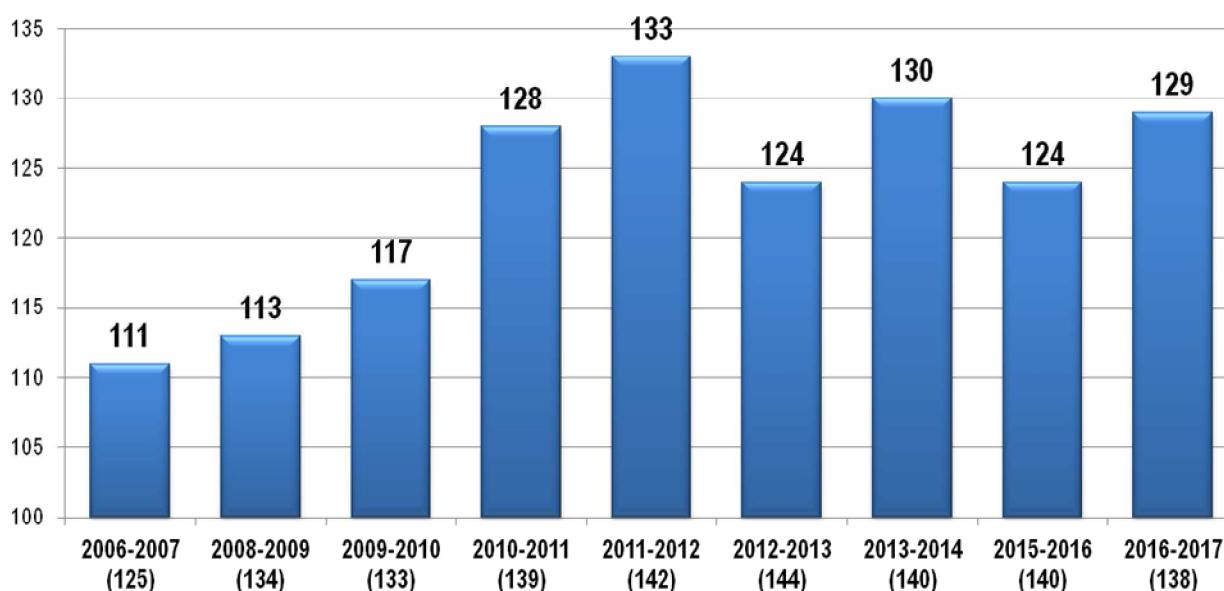

Рис. 2. Динаміка місця України у глобальному рейтингу за показником
«надійність стандартів аудиту і звітності»

Джерело: The Global Competitiveness Report [13-21].

Користувачі стандартів аудиту та обліку в Україні, оцінюють їх не дуже високо. Так, значення України не було кращим, ніж 111 місце, однак і це покращення можна пояснити тим, що у цей період у опитуванні брали участь тільки 125 країн. В останні 5 років, коли кількість юрисдикцій, що беруть участь дещо стабілізувалася, найвище місце України – 124 із 140 країн.

Оскільки місце є показником відносним від результатів інших країн і не дає нам сконцентрувати увагу на, власне, результатах України, слід розглянути динаміку зміни значення показника, а не місця. Значення показника «Надійність стандартів аудиту і звітності» стали подавати у Звіті глобальної конкурентоспроможності починаючи із видання 2011-2012 років (рис. 3).

Значення показника «Надійність стандартів аудиту і звітності» за період, коли значення є доступними у звіті, для України коливалося у діапазоні 3,5-3,8. У Звіті з глобальної конкурентоспроможності не вказуються проміжні значення, тому як нам видається вони можуть бути, якщо слідувати за шкалою Лайкарта, такими: 1) надзвичайно слабкі; 2) дуже слабкі; 3) слабкі; 4) важко сказати; 5) сильні; 6) дуже сильні; 7) надзвичайно сильні.

Якщо дотримуватися запропонованої нами шкали для тлумачення значення показника, то в Україні 105 опитаних керівників бізнесу вважають, що стандарти аудиту і фінансової звітності в Україні або є слабкими (3) або їм важко сказати (4).

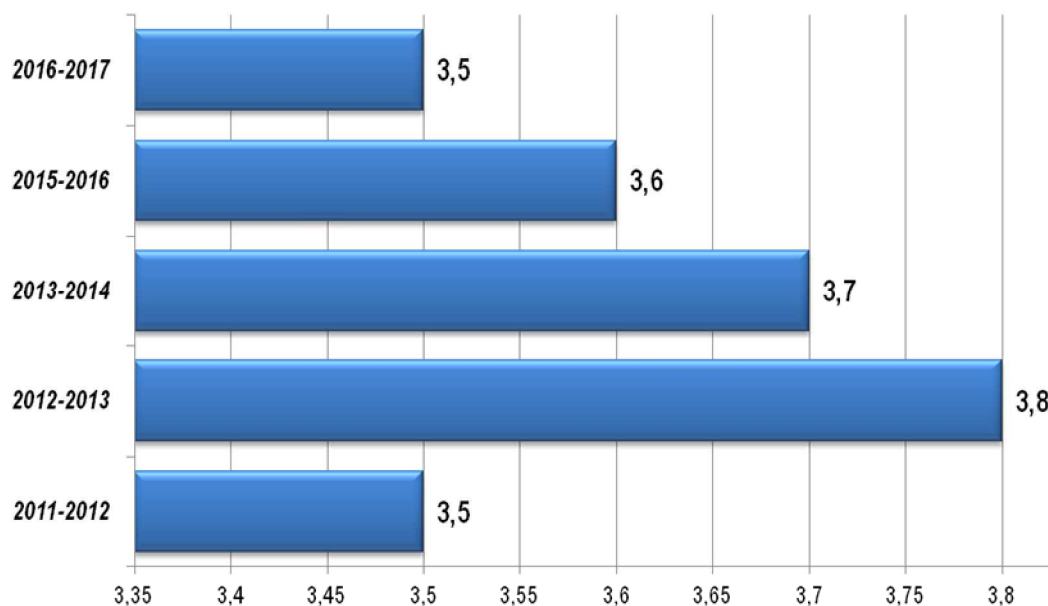

Рис. 3. Динаміка значення України у глобальному рейтингу за показником «надійність стандартів аудиту і звітності»

Джерело: The Global Competitiveness Report [17-21].

Важливо також підкреслити, що якщо уважно проаналізувати дані рис. 1, можна помітити, що експерти відреагували на введення МСФЗ в Україні як обов'язкових для публічних компаній. Збільшення показника у 2013 році можна, на нашу думку, пояснити реакцією на включення до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» статті 12.1. Однак, надалі значення повернулося до того рівня, що був на початку 2011

року. Підкреслимо, що якщо звіт за 2016-2017 р., то це означає, що саме опитування було здійснено десь у середині 2016 року, а опубліковано на початку 2017 року.

Цікаво відзначити, що першість за показником SARS утримує Південна Африка – країна, яку, напевне, мало хто очікував бачити на цьому місці (табл. 1).

Таблиця 1

Країни-лідери за показником «Надійність стандартів аудиту і звітності»

	2012-2013		2013-2014		2015-2016		2016-2017	
	країна	зн.	країна	зн.	країна	зн.	країна	зн.
1	Південна Африка	6,6	Південна Африка	6,7	Південна Африка	6,6	Південна Африка	6,7
2	Фінляндія	6,3	Фінляндія	6,4	Фінляндія	6,5	Фінляндія	6,6
3	Нова Зеландія	6,2	Нова Зеландія	6,2	Нова Зеландія	6,4	Норвегія	6,4
4	Катар	6,1	Сінгапур	6,2	Канада	6,3	Нова Зеландія	6,4
5	Сінгапур	6,1	Норвегія	6,1	Норвегія	6,3	Сінгапур	6,3
6	Канада	6,1	Гонконг	6,1	Гонконг	6,2	Швейцарія	6,2
7	Нідерланди	6,0	Люксембург	6,1	Сінгапур	6,2	Гонконг	6,2
8	Австралія	6,0	Катар	6,1	Люксембург	6,1	Канада	6,2
9	Бахрейн	6,0	Канада	6,0	Австралія	6,1	Швеція	6,2
10	Гонконг	6,0	Пуерто-Ріко	6,0	Катар	6,0	Нідерланди	6,1
...	Великобританія (13)	5,9	Великобританія (16)	5,8	Японія (14)	6,0	Великобританія (14)	6,0
	Німеччина (26)	5,5	Німеччина (23)	5,5	Великобританія (15)	5,9	Японія (17)	5,8
	Франція (34)	5,3	Японія (25)	5,5	Німеччина (17)	5,8	Німеччина (18)	5,8
	США (37)	5,2	Франція (33)	5,3	США (23)	5,7	США (19)	5,8
	Японія (39)	5,1	США (36)	5,3	Франція (28)	5,5	Франція (25)	5,6

Джерело: [18-21].

Провідні країни світу і, зокрема, законодавчі моди в обліку США перебували протягом останніх кількох років від діапазону від другого до четвертого десятку. Стабільно оцінюють силу своїх стандартів обліку і аудиту у Великобританії – на рівні близькому до 6,0.

Якщо порівняти значення України із країнами колишнього СРСР у 2016 році, то зацікавлені сторони в Україні, поряд із Молдовою, найгірше оцінюють силу стандартів обліку і аудиту у своїх юрисдикціях (табл. 2).

Таблиця 2

Значення та місце у Звіт глобальної конкурентоспроможності країн колишнього союзу за показником «Надійність стандартів аудиту і фінансової звітності»

Країна	місце із 138	значення
Вірменія	66	4,6
Азербайджан	91	4,2
Казахстан	88	4,3
Молдова	128	3,5
Росія	103	4,0
Таджикистан	96	4,1
Грузія	61	4,7
Україна	129	3,5

Джерело: [21].

Тільки вісім країни колишнього СРСР включено до Звіту глобальної конкурентоспроможності. Найкраще, на території колишнього СРСР, оцінюють стандарти у своїй юрисдикції бізнес кола у Грузії і Вірменії відповідно із 4,7 і 4,6 балами.

Важливо також відзначити, що юрисдикції, які передують у рейтингу, так само як і Україна, для регулювання обліку публічних компаній використовують МСФЗ. Зокрема, Південна Африка із 2012 року вимагає від компаній використовувати або МСФЗ або МСФЗ для малих та середніх підприємств [8]. Фінляндія як член ЄС вимагає від публічних компаній застосовувати МСФЗ з 2005 року [8]. У Новій Зеландії стандарти бухгалтерського обліку для комерційних організацій засновані на МСФЗ та мають назву «Еквівалент МСФЗ Нової Зеландії» («*New Zealand equivalents to International Financial Reporting Standards (NZ-IFRSs)*») [8]. Вірменія із 2003 року вимагає використання МСФЗ для усіх компаній за винятком мікрокомпаній [8].

Україна також із 2012 року вимагає застосування МСФЗ для публічних компаній, однак сприйняття сили її стандартів набагато нижче, ніж в інших країн, що застосовують такий самий інструмент – МСФЗ та МСА. Виникає запитання: Чому в Україні сприйняття сили стандартів обліку і аудиту нижче, ніж у інших країнах, що використовують ідентичний комплект стандартів?

Можемо лише гадати, чому так відбувається і що вплинуло на думку вітчизняної бізнес спільноти, яка так оцінила стандарти аудиту і обліку. Пропонуємо декілька власних пояснень.

Грунтуючись на положеннях теорії нового інституційного обліку на якість стандартів окрім власне них впливають також інші фактори, а саме, стимули застосування МСФЗ та рівень контролю їх дотримання.

Чи хоче більшість компаній використовувати МСФЗ в Україні чи робить це тільки з примусу? Вважаємо, що лише невелика кількість компаній хочуть цього, бо це виливається у результати, які є

бажаними для них, як наприклад, залучення капіталу, підвищення рейтингу і т.д. Решта компаній не відчують тиску іншого, ніж тиск з боку держави, не має ринку капіталу, немає стимулів для застосування МСФЗ. Сама ж держава вдалася до застосування МСФЗ, як видається, не прорахувавши переваги і недоліки, а під тиском глобальних гравців та інституційного ізоморфізму.

Як популярно пояснюють адепти нового інституційного обліку, адаптація МСФЗ (як це має місце в Україні) сама по собі не приносить зниження витрат на капітал, оскільки «стандарти обліку є лише однією із інституційних особливостей в країні, що впливає на стимули щодо звітності фірм і менеджерів, а, отже, на фактичну звітність та розкриття результатів діяльності» [22, с. 322]. Регуляторне середовище в країні повинно бути на належному рівні та відповідати системі заснованій на МСФЗ, адже «справжня конвергенція в практиці звітності, як видається, є далекою перспективою і вимагатиме набагато більшої конвергенції інституційного середовища країн» [10, с. 250].

Щодо інституційного середовища, то хотілося б звернути увагу на два аспекти, такі як інституційна транспарентність і контроль дотримання стандартів.

Інституційна відкритість укладачів стандартів та регуляторів також впливає на сприйняття стандартів аудиту і фінансової звітності [5]. В Україні і досі наявні проблеми із інституційною відкритістю укладачів стандартів. Весь регуляторний процес, здебільшого, залишається прихованим від усіх зацікавлених сторін, яким доводиться тільки кінцевий результат, з яким їм слід змиритися і прийняти. Підвищення відкритості та транспарентності регуляторного процесу у створенні стандартів обліку і аудиту вплине на сприйняття користувачів стандартів, оскільки вони зможуть брати в ньому участь.

На сьогодні Україна одна із небагатьох країн, в якій облік регулюється на основі консенсусу (всі зацікавлені сторони повинні пристати на думку

Міністерства фінансів України – регулятора обліку), а не на основі компромісу. Так, за даними Національної ради зі стандартів фінансової звітності Російської федерації із 133 країн лише у 18 стандарти фінансової звітності розробляються державними структурами, а в 115 – громадськими організаціями. Із цих 18 країн: 6 – колишні республіки СРСР; 6 – країни колишнього соцтабору і тільки 3 – члени Організації економічного співробітництва та розвитку (при цьому фактично, в цих трьох країнах роботу з формування стандартів звітності ведуть громадські організації в співробітництві з Урядом) [2]. В інших країнах застосовуються різні системи регулювання, що передбачають сильний вплив на цей процес усіх зацікавлених осіб, а не тільки уряду. У цих системах регулювання акцент робиться на партнерстві між урядовими, напівурядовими та громадськими організаціями, в якому «державний апарат часто є лише першим серед рівних» [11, с.65]. Саме відчуття «відходу політики з-під контролю національних держав та перебування її в руках інших агенцій та організацій» [11, с.vi] характеризує поняття багаторівневого врядування. Багаторівневе врядування є важливим, оскільки піднімає важливі питання про «шляхи, в які управлінські функції можуть здійснюватися організаціями іншими, ніж центральний уряд» [11, с.v]. Залучення та участь в процесі регулювання різних груп зацікавлених сторін зумовлює перехід від управління (*government*) до врядування (*governance*).

Створення Методологічної ради з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України, хоча і є кроком у правильному напрямку, однак не здійснило революції у регулюванні обліку. Єдине, що змінилося – це чорний ящик, у якому ухвалюються рішення. Де участь усіх зацікавлених користувачів, де відкритість регулятора, де консультації, де публікація проектів до набуття ними сили, де, нарешті, сайт методологічної ради? Це все нагадує управління, а не врядування. Навіть якщо розглядати Методологічну раду при Міністерстві фінансів як регулятора другого рівня (перший – Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку), спосіб її діяльності має дуже мало спільного із інституційною відкритістю регулятора з обліку. Користувачі стандартів фінансової звітності часто дізнаються про появу нового регулюючого документа після введення його в силу, не маючи змоги вплинути на його положення при утворенні та змушені в екстреному порядку пристосовуватися до нього.

Організація економічного співробітництва та розвитку описує прозоре бізнес середовище як таке, в якому економічні агенти володіють необхідною інформацією про середовище в якому вони працюють, а витрати на пошук інформації разом із асиметричністю інформації не є для них тягарем [3, с. 4]. З точки зору, регулювання обліку, таке середовище ще не створене в Україні, адже існує значна асиметричність інформації, а витрати на пошук інформації є високими. Це, значною мірою, збільшує трансакційні витрати компаній.

Таким чином, вважаємо, що при аналізі застосування МСФЗ та МСА слід враховувати: 1) самі стандарти; 2) стимули їх застосування; 3) рівень контролю дотримання. Автоматичне перенесення стандартів на не підготовлене інституційне середовище може викликати зворотній ефект. При цьому не закликаємо до відкочування назад, а до формування належного інституційного середовища, що відповідало б вимогам сьогодення.

Безперечно, є багато факторів, що впливають на облік і аудит в конкретній країні. Такими факторами є інституційна інфраструктура країни, розвиток фондового ринку та інші. Це глобальні речі, які важко швидко змінити, однак, є більш приземлені речі, як, наприклад, інституційна відкритість регуляторів. Дорогу осилить той, хто йде. Слід починати із малих речей, сукупність яких здатна сформувати перетворення на макрорівні. Одним із таких кроків може стати формування незалежного регулятора обліку, який здійснюватиме регулювання на основі компромісу, а не консенсусу. Існує багато прикладів, як країни із подібною до України правовою системою (системою кодифікованого права, що вважається не дуже гарним середовищем для МСФЗ) переходили до інституційної відкритості в обліку і формували органи відповідні викликам часу. Наприклад, Німеччина, яка створила платформу для регулювання обліку у вигляді Комітету зі стандартів бухгалтерського обліку Німеччини [1]. Створення цього комітету забезпечило залучення приватної експертизи до регулювання обліку шляхом передавання повноважень з регулювання приватним агентам під наглядом держави, що забезпечило інклюзивність, залучення широкого кола зацікавлених сторін у процес регулювання [1].

Висновки. Сприйняття рівня стандартів обліку та аудиту в Україні є, на нашу думку, нижче його реального стану. Україна посідає 130 місце в глобальному рейтингу за показником сили стандартів фінансового аудиту і обліку із значенням близькому 3,5 (максимум 7). Незважаючи на те, що Україна була одним із ранніх наслідувачів використання МСФЗ та МСА на пострадянському просторі, вітчизняний бізнес оцінює силу стандартів обліку і аудиту значно нижче, ніж у інших пострадянських країнах.

У більшості країн із Звіту про глобальну конкурентоспроможність застосовуються ті самі комплекти стандартів (МСФЗ, МСА), що й в Україні. Проте, українські користувачі оцінюють силу цих стандартів набагато нижче, ніж бізнес в інших юрисдикціях. Виявлено, що причиною цього є різниця в інституційному середовищі застосування стандартів. Відтак доцільно підвищувати інституційну відкритість регулятора обліку шляхом створення незалежного регулятора обліку, який буде здійснювати регулювання на основі компромісу, а не на основі консенсусу. Такий підхід забезпечить належний рівень залучення користувачів до розробки регуляторних документів. Як наслідок, вони не будуть відчувати, що ці стандарти створені кимось для них, а самі зможуть брати участь у їх формуванні.

Підвищення інституційної відкритості регуляторів обліку і аудиту в Україні сприятиме покращенню сприйняття користувачами надійності стандартів аудиту та фінансової звітності.

4 Список використаних джерел

1. Пасько, О. В. Багаторівневе врядування в регулюванні обліку в Німеччині: структура та діяльність Комітету зі стандартів бухгалтерського обліку Німеччини [Текст] / О. В. Пасько // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. – 2016. – № 2(72). – С. 44-55.

2. Цели фонда «Национальная организация по стандартам финансового учета и отчетности» [Электронный ресурс] // Национальная организация по стандартам финансового учета и отчетности России. – Режим доступа : http://www.nsfo.ru/index.php?sec_id=5 – Название с экрана.

3. Bellver, A., Kaufmann, D. Transparenting Transparency: Initial Empirics and Policy Applications. [Electronic resource] // The World Bank. – Mode of access : https://siteresources.worldbank.org/INTWBGOVANTCOR/Resources/Transparenting_Transparency171005.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

4. Boolaky Pran Krishansing, Cooper, Barry J. Comparing the Strength of Auditing and Reporting Standards and Investigating their Predictors in Europe and Asia // Australian Accounting Review, 2015, No. 74, Vol. 25 Issue 3, pp. 292-308.

5. Boolaky, Pran Krishansing, Krishnamurti, Chandrasekhar and Hoque, Ariful Determinants of the Strength of Auditing and Reporting Standards: a Cross-Country Study // Australasian Accounting, Business and Finance Journal, 2013, No. 7(4), pp. 17-36.

6. Francis, J. R., Khurana, I and Pereira, R. The role of accounting and auditing in corporate governance and the development of financial markets around the world // Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics 2003, No. 10(1), pp. 1-30.

7. Ghoul Sadok El, Guedhami Omrane, Pittman Jeffrey A., Rizeanu Sorin Cross-Country Evidence on the Importance of Auditor Choice to Corporate Debt Maturity // Contemporary Accounting Research, 2015, Vol. 33, No. 2 (Summer 2016), pp. 718-751.

8. Jurisdictions. Access our summaries of financial reporting requirements, use of International Financial Reporting Standards and other updates by jurisdiction [Electronic resource] // Deloitte. IASPlus. – Mode of access : <https://www.iasplus.com/en/jurisdictions> – Last access : 2017. – Title from the screen.

9. Key Standards for Sound Financial Systems [Electronic resource] // Financial Stability Board. – Mode of access : http://www.fsb.org/what-we-do/about-the-compendium-of-standards/key_standards/ – Last access : 2017. – Title from the screen.

10. Leuz, Christian Different approaches to corporate reporting regulation: How jurisdictions differ and why // Accounting and Business Research, 2010, No. 40:3, pp. 229-256.

11. *Multi-Level Governance* Edited by Ian Bache and Matthew Flinder. – New York : Oxford University Press, 2004.

12. Nobes, C W Towards a General Model of the Reasons for International Differences in Financial Reporting // Abacus, 1998, vol. 34, No. 2, pp. 162-187.

13. The Global Competitiveness Report 2006-2007 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2006-07.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

14. The Global Competitiveness Report 2008-2009 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2008-09.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

15. The Global Competitiveness Report 2009-2010 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2009-10.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

16. The Global Competitiveness Report 2010-2011 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

17. The Global Competitiveness Report 2011-2012 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

18. The Global Competitiveness Report 2012-2013 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

19. The Global Competitiveness Report 2013-2014 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

20. The Global Competitiveness Report 2015-2016 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

21. The Global Competitiveness Report 2016-2017 [Electronic resource] // World economic Forum. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf – Last access : 2017. – Title from the screen.

22. Wysocki, Peter New institutional accounting and IFRS // Accounting and Business Research, 2011, No. 41:3, pp. 309-328.

4 References

1. Pasko, O. V. (2016). Bahatorivneve vryaduvannya v rehulyuvanni obliku v Nimechchyni: struktura ta diyalnist Komitetu zi standartiv bukhgalterskoho obliku Nimechchyny [Multi-level governance in regulation of

accounting in Germany: structure and activities of accounting standards Committee of Germany]. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsiyi*, (2(72)), 44-55.

2. Natsyonalnaya orhanyzatsyya po standartam fynansovoho ucheta y otchetnosty Rossyy. (n. d.). Tsely fonda «Natsyonalnaya orhanyzatsyya po standartam fynansovoho ucheta y otchetnosty» [Objectives of the Fund «National Organization for Standards of Financial Accounting and Reporting»]. Retrieved from http://www.nsfo.ru/index.php?sec_id=5

3. Bellver, A., Kaufmann, D. (2005). *Transparenting Transparency: Initial Empirics and Policy Applications*. Retrieved from https://siteresources.worldbank.org/INTWBIGOVANTCOR/Resources/Transparenting_Transparency171005.pdf

4. Boolaky, Pran Krishansing & Cooper, Barry J. (2015). Comparing the Strength of Auditing and Reporting Standards and Investigating their Predictors in Europe and Asia. *Australian Accounting Review*, (74), Vol. 25, Issue 3, 292-308

5. Boolaky, Pran Krishansing, Krishnamurti, Chandrasekhar and Hoque, Ariful (2013). Determinants of the Strength of Auditing and Reporting Standards: a Cross-Country Study. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, (7(4)), 17-36.

6. Francis, J. R., Khurana, I. and Pereira, R. (2003). The role of accounting and auditing in corporate governance and the development of financial markets around the world. *Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics*, (10(1)), 1-30.

7. Ghoul, Sadok El, Guedhami, Omrane, Pittman, Jeffrey A., Rizeanu, Sorin. (2015). Cross-Country Evidence on the Importance of Auditor Choice to Corporate Debt Maturity. *Contemporary Accounting Research*, Vol. 33 (2 (Summer 2016)), 718-751.

8. Jurisdictions. Access our summaries of financial reporting requirements, use of International Financial Reporting Standards and other updates by jurisdiction. Retrieved from <https://www.iasplus.com/en/jurisdictions>

9. Key Standards for Sound Financial Systems. Retrieved from http://www.fsb.org/what-we-do/about-the-compendium-of-standards/key_standards

10. Leuz, Christian. (2010). Different approaches to corporate reporting regulation: How jurisdictions differ and why. *Accounting and Business Research*, (40:3), 229-256.

11. *Multi-Level Governance*. (2004). Edited by Ian Bache and Matthew Flinder. New York: Oxford University Press.

12. Nobes, C. W. (1998). Towards a General Model of the Reasons for International Differences in Financial Reporting. *Abacus*, vol. 34, (2), 162-187.

13. The Global Competitiveness Report 2006-2007. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2006-07.pdf

14. The Global Competitiveness Report 2008-2009. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2008-09.pdf

15. The Global Competitiveness Report 2009-2010. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2009-10.pdf

16. The Global Competitiveness Report 2010-2011. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf

17. The Global Competitiveness Report 2011-2012. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf

18. The Global Competitiveness Report 2012-2013. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf

19. The Global Competitiveness Report 2013-2014. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf

20. The Global Competitiveness Report 2015-2016. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf

21. The Global Competitiveness Report 2016-2017. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf

22. Wysocki, Peter. (2011). New institutional accounting and IFRS. *Accounting and Business Research*, (41:3), 309-328.